

Acte reivindicatiu contra els parcs eòlics.

Avui d'11 a 14 hores tindrà lloc un acte cultural i reivindicatiu en defensa de la Terra Alta i contra els nous parcs eòlics projectats, al Cellar Bernaví de Vilalba dels Arcs.

Biografia

Assassinada per la fúria contra el seu fill

Ana Maria Rosa Francisca Griñó i Diñé va néixer a Tortosa el 29 de novembre de 1782. Sembla que era una dona de molta fe. Es va casar amb José Cabrera, patró d'embarcacions, a la Catedral de Tortosa el 19 de juliol de 1801. Maria Griñó en aquest matrimoni va tenir quatre fills, sent Ramon el tercer. Vivien en una casa del carrer Sant Ildefons, molt aprop d'on després l'executarien. Durant la Guerra del Francès la família va fugir a Vinaròs. El 1812 Maria Griñó va quedar vídua en morir el marit (abans ja havia perdut el fill primogènit quan només tenia 7 anys), i llavors va decidir tornar a la seua ciutat natal. Quatre anys després va tornar-se a casar, amb Felip Calderó, també mariner. Amb Calderó Maria Griñó tindria quatre fills més.

El seu fill Ramon Cabrera va començar la carrera eclesiàstica, però ho va deixar per oferir-se voluntari a la causa carlista. En cinc anys va passar de seminarista a general per mèrits de guerra.

Gravat de Griñó quan tenia 25 anys. FOTO: DESCONEGUDA/ B. DE CORDOVA

El «Tigre del Maestrat» i Comte de Morella tenia molt de talent militar i probablement és el tortosí més famós dels llibres d'història.

Durant la primera guerra carlista, Ramon Cabrera va ordenar afusellar els alcaldes de Torrecilla i Valdealgofra, per creure que havien ajudat als

lliberals. En represàlia, el general Noguera va ordenar afusellar la seua mare, que portava empresonada un any i mig. També s'havien empresonat les seues germanes, tot i que no van ser executades. Cabrera respondria amb nous afusellaments. I si parlem de dones injustament afusellades també cal esmentar les que va ordenar executar Cabrera, al bàndol contrari: Cinta Fos i Francesca Urquizu (mare i filla), Maria Roqui i Mariana Guardia.

L'afusellament de Griñó, el 16 de febrer de 1836, es va produir en un ambient de guerra civil aferrissada. On la van executar, a la Barbacana de Tortosa, prop de l'actual Plaça Alfons XII, es van portar a terme fins a 400 afusellaments. La van portar a afusellar pujada damunt d'un burri, sense poder-se acomiadar dels seus fills. I pel camí cap al seu trist i injust final repetia: «Mireu, fills meus, em duen a matar!». El destí de les seues restes havia sigut una gran incògnita. Van passar per tres nínxols de dos cementiris diferents abans de l'actual tomba. Griñó va ser enterrada sempre amb la família carlista Olesa.

analitzar i comprobar què hi ha de les restes, i si són de dona o de l'època perquè hi hagut moltes *fake news* sobre la tomba de Maria Griñó en el decurs de 185 anys. Fa cinc anys, ja em van dir que les tenien localitzades i en indagar, res més es va saber», afirma.

Recordar el passat

«Maria Griñó va ser víctima innocent d'una guerra fratricida, afusellada per ser la mare de Ramon Cabrera, com també van ser-ho Cinta Fos, Francesca Urquizu –mare i filla– Maria Roqui i Mariana Guardia, parents de liberals,

L'escultura que va encarregar l'Ajuntament de Tortosa el 2019 en record seu, obra del roquetenc Ignasi Blanch. FOTO: JOAN REVILLAS

Les restes de Maria Griñó van canviar tres cops de nínxol abans de quedar-se a l'actual

executades per ordre del cabdill tortosí, com a venjança per la mort de la seua progenitora», detalla per la seua banda Roc Salvadó, historiador de la guerra del Francès i de les guerres carlistes a les Terres de l'Ebre.

«Ara, gràcies a l'interès dels descendents de Maria Griñó i a la vostra constància», expressa al *Diari*, «la malaurada mare rebrà el reconeixement que mereix per part de l'ajuntament de la ciutat que la va veure néixer i on va morir. Que el seu record ens aigullo-

ne l'espant davant de totes les guerres».

L'Associació Amics dels Castells i del Nucli Antic de Tortosa va demanar fa dues setmanes que el nínxol es recuperés i identifiqués. Ara, valoren molt positivament l'anunci que ha fet l'Ajuntament.

«Celebrem que la memòria d'aquesta dona no es perge i l'Ajuntament prengue la iniciativa, i que sigue d'alguna forma el final del principi. Moltes persones i moltes dones que han sigut importants al llarg de la història de Tortosa s'han anat perdent per diversos motius», explica el president de l'entitat, Jordi Mulet. «Celebrem que es plante aquesta llavor per a recordar tantes persones que han passat a l'oblit, especial-

ment moltes dones de les quals sabem molt poc d'elles».

Aspirar a un sepulcre amb nom propi és un dret que la història ha negat en massa ocasions. Ara, la tomba de Maria Griñó deixarà de ser un espai en blanc al cementiri de Tortosa i, d'alguna manera, ella podrà passar a la història com a dona i com a tortosina, no només com a mare de Cabrera. És Maria Griñó, però en realitat són totes les dones que en algun moment de la història han sigut silenciades, menyspreuades o caigudes a l'oblit sols per ser dones. Serà en definitiva un espai que servirà per recordar-la, però també per tenir present les barbàries de les guerres... I el que mai més no pot tornar a passar.